

Головко Л. С., Чернобривець С. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНІ МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ: ЇХ СЕРЕДОВИЩЕ

Сучасні міжнародні економічні відносини відтворюють господарські зв'язки між державами, регіональними об'єднаннями, фірмами, юридичними та фізичними особами для виробництва та обміну кадрів і послуг, матеріальних і фінансових ресурсів, їх фундаментом є системи та механізми ринку.

З точки зору системного підходу дослідження економічного розвитку країн доцільно проводити по наступним блокам: соціальний – показує рівень та якість життя населення; екологічний – відображає стан довкілля; економічний – характеризує економічне зростання. Загострення соціальної та екологічної ситуації в країнах світу актуалізує проблему формування збалансованого економічного розвитку і вимагає прискіпливого дослідження соціо-еколого-економічних систем з позиції сталого економічного розвитку. В даному випадку економічне зростання виступає визначальним показником загального розвитку світової економіки, адже базується на збалансованому структурному перетворенні економічної підсистеми, соціальному прогресі та удосконаленню управління, забезпечує збереження й збільшення виробничого потенціалу з впровадженням ефективних інновацій в країнах світу.

До основних особливостей сучасних міжнародних економічних відносин слід віднести те, що господарські відносини обіймають значний географічний простір, який виходить за межі національних кордонів. Міжнародні економічні відносини виникають, діють і розвиваються як об'єктивний процес під впливом деяких умов і факторів.

Глобалізація висуває нові виклики національним інноваційним системам, серед яких: загострення соціальних проблем, таких як: нові проблеми охорони здоров'я в умовах, що змінилися, старіння населення, подовження активної фази життя людини; питання охорони навколишнього середовища й пошук

нових джерел енергії, а також необхідність енергозбереження й ресурсозбереження в інтересах сталого розвитку; зміни в науково-технологічній сфері: зростання міждисциплінарності досліджень і розробок (наприклад, у сфері біо-, нано-, інфотехнологій), зближення науки й технологій, поява нових бізнес-моделей, а також динамічне відкриття, завоювання й формування нових ринків (особливо інноваційних) [6].

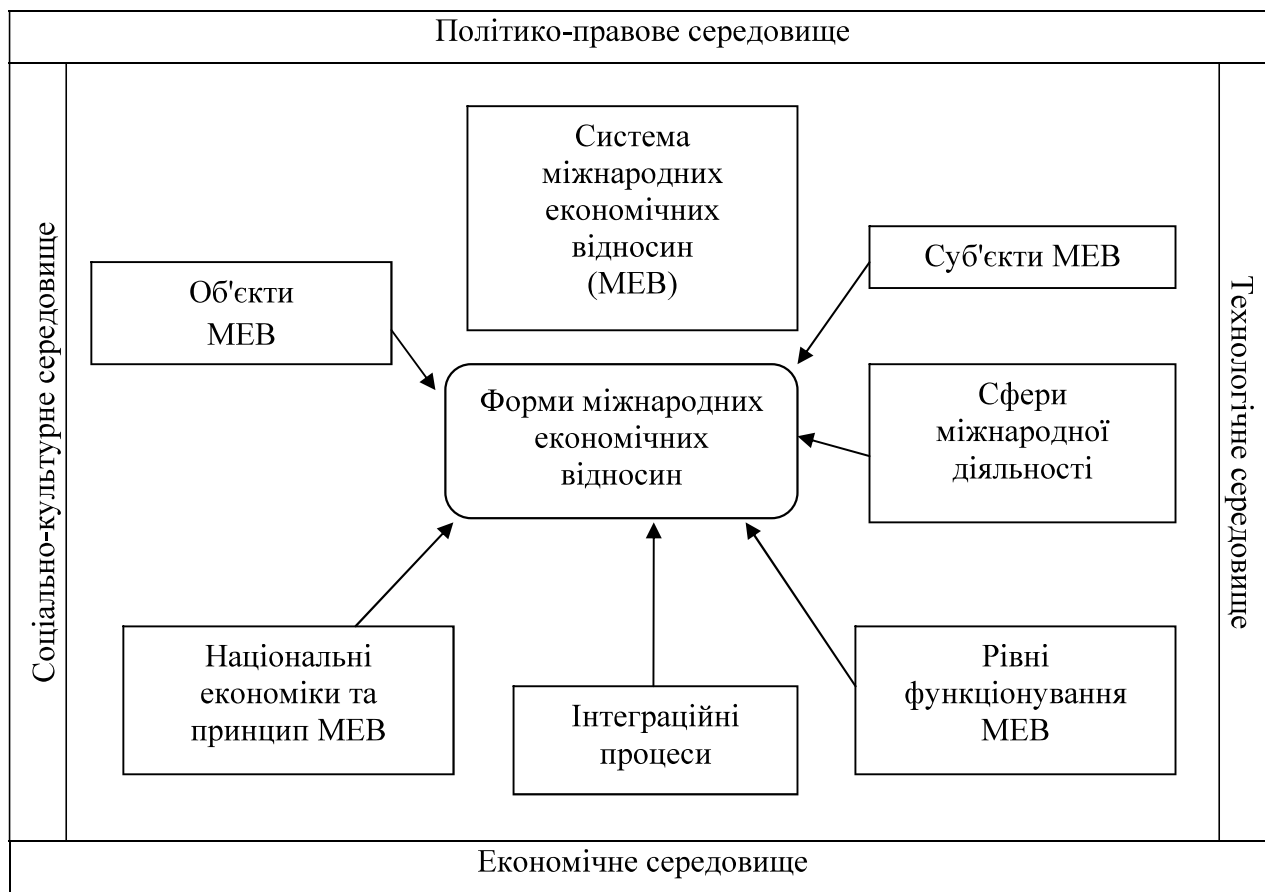

Рис. 1. Система міжнародних економічних відносин

На рис. 1 [1] показана структура центральних елементів економічної системи, які беруть участь у розвитку міжнародних економічних відносин та їх середовища.

Політико-правове середовище передусім наявне в кожній країні політико-правовим режимом та системою управління й регулювання економіки, а саме: законодавчою, виконавчою та судовою владою. Однак, потрібно враховувати моделі політичного устрою у сучасному світі. Здебільшого, головною моделлю

виступає республіканська форма правління. Республіканська модель правління існує в понад 150 країнах світу. Монархічна форма правління, яка виникла як наслідок рабовласницького устрою суспільства, існує в понад 30 країнах світу (Азія – 14, Європа – 12, Океанія – 3 країни). Королівство як форма правління діє в 6 країнах, княжіння – в чотирьох. Політико-правове середовище визначає також рівень політичного ризику, що враховує наявність або відсутність в країні покупця, заборону на імпорт, страйк, перевезення і конвертування валютних надходжень, можливу націоналізацію, та інші негативні явища, що стримують пересування інвестиційних коштів.

Економічне середовище дає уявлення про сам рівень економічного розвитку країни, її рівень розвитку промисловості, сільського господарства, транспорту, зв'язку, комунікаційної мережі, а також рівень втілення в економічний процес досягнень науково-технічного процесу, життєвий рівень населення, економічні традиції та ін.

Структура населення країни, рівень політичної свідомості і прихильність до жодної політичної партії, такі показники, як ставлення населення до релігії, праці, рівня освіти, організації медичного забезпечення, організації відпочинку громадян, є складовою частиною, яка характеризується під назвою – соціально-культурне середовище.

Велика увага приділяється технологічній складовій середовища, котра, в першу чергу, характеризується рівнем енергозабезпечення країни, наявністю та високою розгалуженістю транспортної мережі, забезпеченням інформацією економічної діяльності, можливістю втілити у виробництво високі технології.

Динаміка показників міжнародних економічних рейтингів, які складаються міжнародними економічними організаціями, групами провідних експертів в тій чи іншій сфері, певними інститутами, дозволяє виявити зовнішнє бачення економічних змін в країнах з погляду незалежного оцінювання.

Таким чином, слід зазначити, що знання основних елементів міжнародних економічних відносин може суттєво впливати на міжнародний ринковий розвиток, який відтворює світове господарство. Знання характеристики

існуючого середовища дає можливість більш детально охарактеризувати країну як суб'єкта міжнародних економічних відносин.

Список використаних джерел:

1. Солонінко К. С. Міжнародна економіка : навч. посіб. / К. С. Солонінко/ «Міжнародна економіка». – 2008.
2. Інтернет-сайт Buklib.net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [\[https://buklib.net/books/30797/\]](https://buklib.net/books/30797/)
3. Інтернет-сайт Всеосвіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [\[https://vseosvita.ua/library/svitove-gospodarstvo-i-formi-miznarodnih-ekonomichnih-vidnosin-55314.html\]](https://vseosvita.ua/library/svitove-gospodarstvo-i-formi-miznarodnih-ekonomichnih-vidnosin-55314.html)
4. Інтернет-сайт Wikiland [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.wikiwand.com/uk/Міжнародні_економічні_відносини
5. Онлайн бібліотека з політології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-2350.html>
6. Федулова Л. І. Концептуальна модель інноваційної стратегії України [Електронний ресурс] / Л. І. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2012. – № 1. – С. 87-100.. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2012_1_9